

**Міністерство внутрішніх справ України
Одеський державний університет внутрішніх справ**

**Роль та місце правоохоронних органів
у розбудові демократичної правової держави**

**Матеріали
XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

26 березня 2020 року

УДК 351.74
Р68

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демокра-
Р68 тичної правової держави: матеріали XII міжнар. наук.-практ.
інтернет-конф., м. Одеса, 26 березня 2020 р. Одеса: ОДУВС,
2020. 268 с.
УДК 351.74

Надибська О. Я.,
д.філос.н., професор, ОДУВС
Пальшков К. Є.
к.політ.н., ОДУВС

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КУРСАНТІВ ПОЛІЦІЇ У СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Підготовка людини до професійної діяльності завжди була соціально-педагогічним завданням, від вирішення якого залежить економічний й культурно-технічний розвиток суспільства. Питання правового регулювання суспільних відносин завжди брала на себе держава. Саме тому, сьогодні, коли пріоритетом є безпека особистості, зростають вимоги до рівня правової підготовки. Відповідно, ефективно сприяти на здобуття студентів (курсантами) сучасних верифікованих знань може тільки той педагог, який має розвинутий світогляд, досвід методологічних дискурсів, який опирається на сучасні наукові дослідження, глибоко і всебічно розбирається у питаннях педагогіки і психології вищої школи й передбачає що, держава,

як інститут суспільних відносин повинна впливати на освітній процес на законодавчому рівні, що в свою чергу забезпечує та створює умови для продуктивного навчання студентів.

Формування правової компетентності фахівців є актуальним для сучасного українського суспільства. Цей процес, як вважають дослідники може відбуватися як на макро-, так і на мікрорівні. На макрорівні (рівень держави) – це вплив на особистість, майбутнього фахівця, всіх умов соціального середовища, що можуть включати як позитивні, так і негативні чинники, походження яких пов'язане насамперед із правовою та політичною системами суспільства. На макрорівні (рівень системи професійної освіти) – процес цілеспрямованої й організованої фахової підготовки курсантів поліції.

Формування у курсантів навиків правової компетентності є складним процесом, обумовленим взаємодією всіх складових професійної підготовки у закладах вищої освіти. Тому важливим є вивчення існуючого у професійній освіті педагогічного досвіду з формування готовності майбутніх працівників правоохоронної діяльності. Підготовка курсантів за спеціальністю «Правоохоронна діяльність» здійснюється за державними стандартами вищої освіти. У практиці світової юридичної освіти діють сформовані загальні стандарти соціальних професій (правила поведінки та етики працівників поліції) і стандарти підготовки бакалавра з галузі знань 26 «Цивільна безпека».

Так, підготовка особового складу співробітників поліції у США передбачає формування лідерських якостей офіцера поліції, заснованих на його високій професійній та мовленнєвій культурі, виховання фахівця, «здатного силою ідей, характеру, духу, силою волі або адміністративним умінням спонукати і направити поведінку підлеглих на виконання поставлених завдань» [2, 76]. Тому у підготовці багато часу приділяється вивченню гуманітарних дисциплін (філософії, соціології, психології, управлінню, педагогіки тощо).

Одним із способів досягнення зазначеної мети було запровадження в навчальні програми дисциплін трьох типів:

- 1) Дисциплін, що забезпечують традиційну кваліфікацію випускників (основні курси).
- 2) Дисциплін для підвищення знань і досвіду в одній або декількох галузях, охоплених основними курсами. Великою популярністю користується курс управління, що має на меті вдосконалення навичок професійної комунікації, тобто вирішення бойових завдань засобами мовленнєвої взаємодії офіцерів поліції і підлеглого особового складу.
- 3) Дисциплін, вивчення яких сприяє підвищенню кваліфікації офіцерів у спеціальній галузі (спеціальні курси) [1, 87].

Виходячи з вищевикладеного, можна стверджувати, що в командно-штабних коледжах США здійснюється перехід від навчання, орієнтованого на вирішення простих комунікативних завдань, до навчання з більш високим інтелектуальним змістом, спрямованого на формування офіцера, здатного не тільки виконати наказ керівництва, але й активно брати участь у розробці і здійсненні планів роботи підлеглого особового складу.

Сьогодні в Україні підготовка майбутнього фахівця підрозділів превентивної діяльності відбувається за освітньо-професійними програмами двома шляхами:

- ступенево, що передбачає завершення особою навчання, державну атестацію на певному освітньо-кваліфікаційному рівні, подальшу професійну діяльність, а згодом – здобуття за освітньо-професійною програмою наступного, більш високого освітнього ступеня;
- неперервно, коли підготовка триває без періоду професійної діяльності, але може допускати завершення навчання та проходження державної атестації на кожному етапі.

Підготовка курсантів поліції включає не тільки сукупність фахових та методичних знань, умінь і навичок, а й сформованість професійно значущих якостей особистості, таких як: інтуїція, емпатія, працелюбність, справедливість, уміння аналізувати правову/кримінальну ситуацію, прогнозувати наслідки правоохоронної діяльності, передбачати вплив на особистість правопорушника/потерпілого, емоційно-професійна усталеність, тощо.

Правова підготовка – це організований, систематичний та цілеспрямований процес формування професійно-правових знань, умінь і навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності. Правова підготовка неможлива без сформованої правової компетентності.

Отже, професійно-правова підготовка становить систему взаємопов'язаних та взаємозумовлених підходів: системного та компетентнісного. Зміст професійно-правової підготовки складають загальнонаукові та теоретичні засади педагогічної, соціальної, психологічної та мовленнєвої науки як підґрунтя правової підготовки курсантів поліції. Правова підготовка буде організована як діяльність, у процесі якої кожен курсант протягом усього навчання систематично й послідовно «проходить» через розв'язання правових завдань, що ускладнюються, і виконання різних функцій готує до виконання професійних завдань відповідно до його можливостей та здібностей, набуваючи досвіду проведення правоохоронної діяльності. Підготовку курсантів поліції розглядаємо як цілісний цілеспрямований, довготривалий навчально-

педагогічний процес, спрямований на формування у курсантів поліції системи необхідних знань, умінь і навичок з правової компетентності. Компетентнісний підхід пов'язаний важливими орієнтирами реформування освітнього процесу, тому є системним і міждисциплінарним. *Професійна компетентність*, є складовою результату професійної підготовки, відповідна до переліку вимог, які пред'явлені даній професії. *Правова компетентність* реалізується через підготовку фахівця, здатного реалізувати свій правовий потенціал, що визначається необхідним обсягом і рівнем правових знань і досвіду у відповідному виді діяльності. *Подальшу роботу* автори вбачають у розробці педагогічних умов формування правової компетентності курсантів поліції у фаховій підготовці.

Література

1. Карпова Т. А. Педагогические основы гуманитарной подготовки офицерских кадров в вузах США: Дисс...канд. пед. наук / Т. А. Карпова. М., 2000. С. 86-89.
2. Костин К. К. Некоторые пути совершенствования профессиональной подготовки личного состава в армиях зарубежных стран: Материалы международной научно-практической конференции / К. К. Костин. Рязань: РВВДКУ, 2006. С. 75-79.

Евдохова Л. Н. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТОВАРОВЕДНЫХ ТЕРМИНОВ ПРИ ПРОВЕДЕНИИ СУДЕБНОЙ ТОВАРОВЕДЧЕСКОЙ ИДЕНТИФИКАЦИИ ПИЩЕВЫХ ПРОДУКТОВ.....	36
Жогов В. С. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ.....	37
Журавель А. В. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕХНОПАРКІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	39
Ісмаїлов К. Ю., Яцковина В. В. ДЕЯКІ ПИТАННЯ СТРОКОВОСТІ ЗБЕРІГАННЯ ПЕРСОНАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ПОЛІЦЕЙСЬКИХ БАЗАХ ДАНИХ: МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТ.....	42
Калаянов Д. П., Іванова М. М. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ НАГЛЯДУ ЗА ДОТРИМАННЯМ ПРАВ УСИНОВЛЕНИХ ДІТЕЙ.....	44
Карагіоз Р. С. ПОЛІТИЧНИЙ РИЗИК ЯК КЛЮЧОВЕ ПОНЯТТЯ ПОЛІТИКО-ПРАВОВОГО ПРОЦЕСУ.....	45
Колесник С. П. УДОСКОНАЛЕННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ЗАСАД ПРОТИДІЇ ТЕРОРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	46
Коломісць Ю. М., Зазеріна М. С. ПРОБЛЕМИ ПАРТНЕРСТВА ТА ВЗАЄМОДІЇ НАСЕЛЕННЯ З ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	48
Косаревська О. В. ОСНОВНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ В СФЕРІ УПРАВЛІННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЮ РОБОТОЮ КУРСАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ОСОБЛИВИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ.....	49
Кузніченко О.В., Панченко К.Ю. ДОБРОВІЛЬНОСТЬ ЯК ОСНОВОПОЛОЖНИЙ ПРИНЦИП МЕДІАЦІЇ ПРИ ВИРІШЕННІ ТРУДОВИХ СПОРІВ.....	51
Кузніченко С. О., Стариченко А. О., Шильник І. І. ДО ПРОБЛЕМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ, НАПРАВЛЕНИХ НА ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ ВІД ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ.....	53
Маковій В. П., Москалюк Х. І. ВПОРЯДКУВАННЯ РОБОТИ СУДІВ ЦИВІЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ У КОНТЕКСТІ СУДОВОЇ РЕФОРМИ.....	56
Маркіна Т. Г. ТРУДОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ЩОДО ЗАХИСТУ СУБ'ЄКТИВНИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ.....	58
Медведев Н. В., Медведев С. В., ДОСВІД ДАНІЇ ЩОДО СПІВПРАЦІ ПОЛІЦІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ.....	60
Меркулова Ю. В. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ УСУНЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ФАКТОРІВ РИЗИКУ ВИНИКНЕННЯ ПСИХІЧНИХ РОЗЛАДІВ У КЕРІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ.....	61
Мирза С. С. ПОСЛУГА З УПРАВЛІННЯ БАГАТОКВАРТИРНИМ БУДИНКОМ ЯК РІЗНОВИД ЖИТЛОВОЇ ПОСЛУГИ ТА ЇЇ МІСЦЕ В СИСТЕМІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ.....	64
Моїсєєнко О. Г. ВПЛИВ СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ НА ФОРМУВАННЯ СУСПІЛЬСТВА, ЯК ВАЖЛИВУ СКЛАДОВУ В ДЕМОКРАТИЧНІЙ ДЕРЖАВІ.....	66
Мосузено В. Ю. КЛАСИФІКАЦІЯ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ В УКРАЇНІ.....	68
Мох Т. П. ПРАВОВА ДЕРЖАВА В УКРАЇНІ.....	70
Надибська О. Я., Пальшков К. Є. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КУРСАНТІВ ПОЛІЦІЇ У СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	71
Нівня Г. О. ІНІЦІАЦІЙНИЙ КОМПОНЕНТ ПРОЦЕДУРИ ПРИСЯГИ ПРАЦІВНИКІВ ОВС.....	73